

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

mo completus licet componatur ex hominibus, nec domus est lapis completus, licet componatur ex lapidibus, quia homo, & lapis sunt entia completa naturalia, exercitus autem non est ita, nec domus: ergo neque exercitus est homo completus, nec domus est lapis completus, ens enim ordinis, nec est nec potest denominari ens naturale: ergo nec exercitus, qui est ens ordinis potest esse, aut denominari homo completus, qui est ens naturale per se, nec domus lapis completus propter eandem rationem, sed scientia completa est ens naturale: ergo si tota Theologia fiat solum pluribus scientijs completis cum ordine, non erit, nec vocabitur vlllo modo vna scientia completa, sed potius plures scientie completae, aut congregatio exercitus, seu congeries scientiarum plurium completarum, unde metaphysica non erit vna scientia sed potius congregatio scientiarum, atque metaphysica est vna scientia; ergo non est solum ens ordinis constans pluribus completis scientijs, sed potius vna adequata scientia constans pluribus partialibus scientijs, physica & vera vnione vnitis, ratione cuius vere & proprie tota adequata metaphysica dicitur vna scientia per se.

89 Dices totam adequatam metaphysicam vocari vnam scientiam, non propter vnionem physicam, sed propter obiecta materialia.

Sed contra, quia etiam Angelus, & ens rationis etiam, quatenus sunt obiecta materialia metaphysica, sunt completa entia, & non ordinantur ad componendum, imo si esset idem numero obiectum materiale, non esset vna scientia, ut metaphysica & visio beatifica agunt de eodem obiecto numero, & nihilominus sunt distinctae scientie totales.

Dices esse vnam scientiam propter vnam rationem formalem in omnibus illis obiectis.

Contra quia ratio formalis in eo obiecto est cognoscibilitas obiecti, sed Deus, Angelus, possibilitas, & existentia petunt cognoscibilitates completas distinctas: ergo petunt obiecta formalia completa distincta; ergo non est vnum obiectum formale completum, a quo accipiat suam vnitatem completam metaphysica, sed potius erunt plura completa obiecta formalia; unde metaphysica quae accipit suam vnitatem ab obiecto formali, non erit vna scientia sed plures scientie completae; quod autem in obiectis logice dentur plura obiecta completa, id est plures cognoscibilitates completae, sic patet, quia cognoscibilitas est veritas; veritas autem est attributum entis identificatum per vos cum ente, sed attributum sequitur naturam entis cuius attributum est, & ideo omnipotentia Dei est completum attributum, quia Deus est ens completum, & risibilitas est proprietas completa: quia homo cuius proprietas est, est ens completum, sed Angelus, Deus, & caetera subiecta metaphysicae sunt entia completa, quia non ordinantur ad componendum per se: ergo etiam cognoscibilitates illorum erunt completae: item abstractiones tot multiplicentur in obiectis realiter, quot sunt obiecta, & sicut ex illis obiectis non fit vnum obiectum per se, ita neque ex abstractionibus eorum, unde erunt multa obiecta formalia completa.

91 Nec sufficit, quod detur subordinatio in principijs, vel quod sint eadem principia omnium scientiarum, ex quibus componitur metaphysica;

quia scientia subalternata, & scientia subalternans sunt duae scientie distinctae, & completae, & nihilominus subordinantur in principijs, & eadem principia subalternantis, sunt principia subalternata, quia fit vltima resolutio subalternatae scientie in principia subalternantis, & propter hanc rationem non desinunt esse plures scientie completae distinctae; ergo quod scientia ex quibus componitur metaphysica habeant eadem principia vel subordinentur in illis, non obstat ad hoc, ut sint distinctae scientie completae.

Item quia scientia totalis Theologiae est perfectior essentialiter in esse entis, quod nemo dubitat, cum sit spirituale ens in ordine ad cognoscendum Deum, & Angelos, quam albedo, quantitas, & caetera accidentia materialia; sed quod est perfectius in esse entis non potest esse perfectius in attributis entis, cum talia attributa identificentur per vos cum ente, & sequantur naturam illius; ergo Theologia naturalis totalis non excedetur a quantitate, & albedine in esse vnus; ergo Theologia naturalis non est per accidens ens, sed per se, & vnum per se, alias esset perfectior vnitas quantitatis, quia vnum per se perfectius est vno per accidens: ergo Theologia naturalis, & habet vnitatem per se, & spiritalem in quo excedit quantitatem, non simplicem: ergo compositam vnione physica.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta aduersaria solvuntur.

Ad primum locum D. Thom. Respondeo loquutum fuisse S. D. de habitu partiali, & non totali; habitus enim partialis simplex, & indivisibilis qualitas est: habitus autem totalis composita qualitas, quod eadem quasi. art. 1. in corp. expresse asseruit D. Thom. dicendo habitum totalem esse dispositionem, comparando illam dispositioni sanitatis, & pulchritudinis, ut videre est in toto corpore articuli, sanitas enim & pulchritudo minime sunt simplices qualitates, sed compositae: ergo eodem modo erit composita scientia totalis in sententia D. Th.

Ad secundum locum qui est art. 4. illius quasi. 2. dicendo ibidem substinuisse clarissime nostram sententiam his verbis D. Thom. si igitur consideramus habitum secundum ea ad quae se extendit, sic inuenimus in eo quandam multipliciter ordinatam, sed quia illa multipliciter ordinata ad aliquid vnum, inde est quod habitus est qualitas simplex, &c. ubi clarissime videtur, & conficitur in quo sensu dicatur a D. Th. esse simplicem, id est non esse aggregatum per accidens constans rebus sine ordine, sed rebus ordinatis ad componendum vnum physica vnione vnitis, & hoc indicat illud verbum multipliciter ordinatam, & in hoc sensu etiam loquitur lib. 2. contra Gen. ubi cum Philosopho in physicis nominavit elementa corpora simplicia, non ex eo quod non sint composita, sed quia habent vnitatem per se, quae comparata cum vnitatem ordinis quam habet vniversus, qui componitur ex elementis, simplicitas potest dici.

Ad primam rationem Respondeo concedendo maiorem, & negando minorem, ut ex dictis in fine primae conclusionis patet.

Ad

Ad secundam rationem nego maiorem, & minorem.

Ad tertiam concedo maiorem & nego minorem, ad probationem illius concedo illud, & nego ultimam partem illius probationis.

94 Ad primum tertie sententiae Respondeo concedendo maiorem, & negando minorem, ad probationem illius, quoad secundam partem, concedo maiorem & ultimam partem illius argumenti; & ratio est, quia hæc continuatio in multis differt à quantitativa, primo quia quantitativa fit per extensionem partium quantitatis in partibus subiecti, habitualis vero minime, sed per multiplicatæ partium habitus in eodem indivisibili subiecto in ordine ad diversa obiecta: secundo, quia quantitativa extensio proprie dicitur esse per commensurationem in ordine ad locum, hæc vero minime: denique quod notandum est, extensio quantitativa oritur ex peculiari repugnantia, quam partes eius propter impenetrabilitatem ortam à mole corporea habent respectu eiusdem spatij: at vero extensio habitus non oritur, nisi ex peculiari ordine transcendentali ad varia obiecta: atque una simplex qualitas non potest respicere.

Ad secundum concedo antecedens, & nego consequens: ad probationem distinguo, eminenter, concedo; formaliter nego.

95 Ad ultimum nego maiorem, quia non est representativa cum non sit ad representandum ex sua natura, sed ad vniendum partes representantes, puncta enim continuativa non sunt representativa obiecti, neque inclinatio ad illud: nam indivisibile speciei expresse materialis, non representat indivisibile coloris, alias videretur à visu, quia representari in visione, & videri idem sunt; sed non videntur indivisibilia, quia sensu imperceptibilia: ergo. Puncta enim solum servantur ad vniendum, sicut ipsa vniō intellectus ad animam non est intellectiva, sed solum vniō intellectivi, quia modus non sequitur in omnibus rem, alias ubi, potentia, relatio, & conservatio intellectus, quæ sunt modi illius, intelligerent aut representarent, quod est falsum.

DISPUTATIO II.

De essentia, & natura entis in communi.

QUÆSTIO I.

De significatione huius dictionis.

 &c dictio, ens, est participium verbi sum; sicut existens est participium verbi existo, & vivens est participium verbi vivo, habetque varias significationes.

1 Primo significat essentiam rei, hoc est primum & intimum constitutum alicuius, à quo tanquam à radice fluunt passionem rei, vel cui conveniunt attributa, ut animal rationale in homine, & substantia spiritualis intellectiva completa in Angelo, à quibus fluunt proprietates, &c.

R. P. Ideph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

passiones, quæ conveniunt homini & Angelis; tandem ut est divinitas in Deo, & hoc docet D. Thomas quod libero. 2. art. 3. his verbis; Verum est quod hoc nomen, ens, secundum quod importat rem, cui competit huiusmodi esse, à quo tanquam à radice fluunt proprietates; sic significat essentiam rei, & dividitur per decem genera eadem significatione sumptis 2. contra Gen. & super secundum librum met. Arist. lect. 2. & 3. p. 9. 3. art. 4. & 5. in eadem acceptione etiam sumptis Aristoteles hanc dictionem in Dialectica, in prædicamentis C. 4. met. cap. 5. ubi ait; est quædam scientia, quæ speculatur ens, propterea est; & secundum translationem Argipoli secundum quod est ens, & quæ ei per se insunt; ubi advertit D. Thomas illa verba, ens, secundum quod ens est, importare essentiam; quia ut ait commentator. 3. de anim. tom. 4. ens ut essentiam importat, est terminus speculationis primæ philosophiæ; & ideo ait D. August. 10. de civit. & 2. de Trinit. cap. 3. ens divinum esse unum in divinis, id est una essentia in tribus personis, ut definitur in cap. Damnamus, de summa Trinit. & fide cathol. & in 6. Synodo a. 11. & in Concilio Nysen. Ephes. & alijs.

Secundo significat existentiam rei, hoc est ipsum actuale exercitium essendi, per quod res dicitur extra causas esse, ut patet ex Cicerone, 3. de fin. b. & 4. Tuscul. in quo sensu sumitur à D. Thoma 1. contra Gen. cap. 25. & 26. ubi sumit ens secundum quod importat actualitatem per quam res actualis distinguitur ab entitate in potentia; sed tale distinctivum est existentia: Ergo ens significat ex mente D. Thomæ actuale exercitium essendi, seu actualem existentiam, & solet communiter dici ens participiale, sicut vivens, si ut participium sumatur, significare actualem usum, seu exercitium vitæ; hæc significatio fundata est in proprietate, & rigore verbi, sum, quod absolute dictum actuale esse, seu existere denotat; unde etiam Dialectici dicunt in propositione de secundo adiacente, verbum est nunquam absolvi à tempore, & patet etiam ex communi usu; nam si quis dicat, Adam est, facit propositionem falsam, quia significat ipsum existere; habet autem hoc verbum, sum, participium in ipso inclusum, in quod potest resolvij; & in hoc sensu solus Deus necessario est ens à se, quod significat nomen ineffabile, leoba. hæbræ; theagymaton, græcè: quod solius Dei est, per quod discriminatur à creaturis; ut notat D. Hieronym. in Psalm. 8. & Galatinus in sua arte cavalli. lib. 2. cap. 10. & 11. P. Delius in Magia. Valsq. 1. p. tom. 1. in proximiab. quod nomen, ut ait P. Alcazar super caput primum Apocalypsis, nor. 3. idem significat quod esse, quia ut efficaciter probant Bellarminus in arte hæbræ, Lypomanus & Theodoretus, sicut ens sumitur à verbo substantivo latino, sum; ita leoba sumitur à verbo substantivo hæbræo.

Unde multi hoc nomen explicant per illud Platonis in Tim. Oon; nam leoba habet tres dictiones וון, וון, וון, ibie, boia, vehaia, quatuor solum literas in compendium redactas continens, per quas sic scribi solet וון; si autem integras dictiones velis ex hæbræo verbo ad verbum latinis vocibus exprimere, earum propria vis eiusmodi est, erit, est & fuit; quod tradidit in Apocalypsis. Ioannes alludens ad hoc nomen, cui ait: Gratia vobis, & pax ab eo, qui est.

M